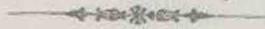

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

**ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-សហរដ្ឋអាមេរិក
(១៩៧៩-២០០៣)**

Cambodia-United States Relations 1979-2003

គីក មេង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បណ្ណាល័យ
លេខ.....

រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា

និក្ខេបបទបណ្ឌិត

ស្រុកច្បារាស្មី: បណ្ឌិតសភាចារ្យ ស៊ិន សំណាង

មាតិកា

ឧទ្ទិសស្នាដៃ	vi
សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ	vii
អំណរអំណាច	viii
មូលដ្ឋានសទ្ធម៌	ix
សទ្ធម៌និក្ខេបបទ	xv
អារម្ភកថា	xxv
សេចក្តីផ្តើម	១
ក-លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	១
ខ-ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
គ-គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
ឃ-ដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ.....	៤
ង-វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៤
១-ការប្រមូលទិន្នន័យ.....	៥
២-ការវាយតម្លៃទិន្នន័យ.....	៥
៣-ការវិភាគទិន្នន័យ.....	៥
ច-សារប្រយោជន៍នៃការស្រាវជ្រាវ.....	៥
ឆ-រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៦

ជំពូកទីមួយ

សហរដ្ឋអាមេរិក និងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិមុន និងក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២

១-ទ្រឹស្តីនៃទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ.....	៩
២-ស្ថានភាពទូទៅនៃទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិមុន និងក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២.....	៩
២.១-ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិមុនសង្គ្រាមលោកលើកទី២.....	៩
២.១.១-ពិភពលោក និងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិត្រឹមឆ្នាំ១៩១៤-១៩១៨.....	៩
២.១.២-ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី១.....	៩
២.១.៣-ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិក្នុងសង្គ្រាមលោកលើកទី២.....	១១
៣-ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២.....	១២
៤-នយោបាយរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះអាស៊ី.....	១៥
៤.១-នយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះរុស្ស៊ី.....	១៥
៤.២-នយោបាយរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះអាស៊ីបូព៌ា.....	១៦
៤.២.១-នយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះជប៉ុន.....	១៧

៤.២.២-នយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះចិន	១៧
៤.២.៣-នយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះកូរ៉េ	១៩
៥-នយោបាយរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះឥណ្ឌូចិន	១៩
៦-ការបង្កើតអង្គការសេអាកូ	២២

ជំពូកទី១

ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-អាមេរិកមុនឆ្នាំ១៩៧៩

១-ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-អាមេរិក ពីចុងសតវត្សរ៍ទី១៩ដល់ឆ្នាំ១៩៥៤	២៤
២-ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-អាមេរិកពីឆ្នាំ១៩៥៤-១៩៧០	២៧
២.១-ទំនាក់ទំនងការទូត និងនយោបាយ	២៧
២.១.១-ឯករាជ្យនៃប្រទេសកម្ពុជា និងនយោបាយពួកមហាអំណាច	២៧
២.១.២-ការកសាងសេដ្ឋកិច្ច និងបញ្ហាទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ	៣០
២.១.៣-ភាពមិនច្បាស់លាស់នៃនយោបាយការបរទេសកម្ពុជា	៣២
៣-ជំនួយសហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងសម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម	៤៤
៣.១-ជំនួយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម	៤៤
ក-សាធារណការ	៤៤
ខ-ជំនួយផ្នែកសិក្សាធិការ	៤៦
គ-ជំនួយផ្នែកសុខាភិបាល	៤៨
ឃ-ជំនួយផ្នែករដ្ឋបាលសាធារណៈ	៤៨
ង-ជំនួយផ្នែកមធ្យោបាយយោសនា	៤៩
៣.២-ជំនួយផ្នែកយោធា និងមហាផ្ទៃ	៥០
ក-ជំនួយយោធា	៥០
ខ-ជំនួយមហាផ្ទៃ	៥០
៤-ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-អាមេរិក ១៩៧០-១៩៧៩	៥១
៤.១-ការទម្លាក់សម្តេច នរោត្តម សីហនុ	៥១
៤.២-ប្រតិកម្មរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចំពោះរដ្ឋប្រហារ	៦២
៤.៣-អំពើហិង្សាក្រោយព្រឹត្តិការណ៍រដ្ឋប្រហារ	៦៣
៤.៤-ព្រឹត្តិការណ៍នយោបាយការទូត	៦៤
៤.៥-នយោបាយការទូតនៅអង្គការសហប្រជាជាតិ	៦៨
៤.៦-ការកាន់កាប់អំណាចរបស់លោក លន់ នល់	៧០
៤.៧-ចលនាតស៊ូរបស់សម្តេច នរោត្តម សីហនុ	៧១
៤.៧.១-ការិកធំធាត់របស់ចលនាតស៊ូ	៧១
៤.៧.២-ឥទ្ធិពលសម្តេច នរោត្តម សីហនុ	៧២

៤.៧.៣-ឥទ្ធិពលនៃការទម្លាក់គ្រាប់បែក.....	៧៣
៤.៧.៤-ទំនាក់ទំនងរវាងខ្មែរកម្ពុយនីស្ត និង វៀតណាមកម្ពុយនីស្ត	៧៥
៤.៨-ភាពទន់ខ្សោយនៃការដឹកនាំរបស់ លន់ នល់	៧៧
៤.៩-សមរម្យចុងក្រោយរវាងកងទ័ពលន់ នល់ និងកងទ័ពខ្មែរក្រហម	៨៣
៤.១០-ជំនួយសហរដ្ឋអាមេរិក	៨៥
៥-ការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-សហរដ្ឋអាមេរិក ឆ្នាំ១៩៧៥-១៩៧៩.....	៩០
៥.១-សោកនាជកម្មនៃសង្គ្រាម	៩១
៥.២-សោកនាជកម្មក្នុងរបបខ្មែរក្រហម	៩២

ជំពូកទី២

ទំនាក់ទំនងកម្ពុជា-សហរដ្ឋអាមេរិកឆ្នាំ១៩៧៩-១៩៩៣

១-ការដួលរលំនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ	៩៤
១.១-សភាពទ្រុឌទ្រោមរបស់ប្រជាជន	៩៤
១.២-ការធ្វើវិសុទ្ធកម្ម.....	៩៤
១.៣-ការប៉ះទង្គិចជាមួយវៀតណាម.....	៩៥
២-នយោបាយការបទេសរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៧៩-១៩៨៩	៩៦
២.១-តួនាទីរបស់រដ្ឋកម្ពុជា.....	៩៧
២.២-តួនាទីរបស់ភាគីខ្មែរតស៊ូ និងសម្ព័ន្ធមិត្ត.....	៩៨
៣-ទំនាក់ទំនងសហរដ្ឋអាមេរិក និងចលនាចម្រុះត្រីភាគី	១០៤
៣.១-តួនាទីសហរដ្ឋអាមេរិក ចំពោះចលនាចម្រុះត្រីភាគី	១០៤
៣.២-ការផ្តល់ជំនួយរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ដល់ចលនាតស៊ូត្រីភាគី	១០៥
៤-ដំណើរឆ្ពោះទៅរកសន្តិភាពនៅប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៨៧-១៩៩១.....	១១៣
៤.១-ស្ថានភាពជម្លោះនៅកម្ពុជា	១១៣
៤.១.១-ការប្រែប្រួលនៃសកលលោក.....	១១៥
៤.១.២-ការប្រែប្រួលនៃតំបន់.....	១១៦
៤.១.៣-ការប្រែប្រួលនៃជម្លោះរវាងខ្មែរ និងខ្មែរ	១១៧
៤.២-ដំណើរការចរចាសន្តិភាពនៅកម្ពុជា.....	១១៧
៤.២.១-ឥរិយាបថរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងការចរចាជម្លោះកម្ពុជា	១២២
៤.២.២-ការចរចាដោយមានការចូលរួមពីបណ្តាប្រទេសពាក់ព័ន្ធ	១៣៩
៤.២.៣-ការចូលរួមពីសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍ទាំង៥ លើផែនការសន្តិភាពសម្រាប់កម្ពុជា	១៤០
៤.២.៤-កិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការនៅហ្សាការតាលើកទី១ (JIM-I).....	១៤២
៤.២.៥-កិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការនៅហ្សាការតាលើកទី២ (JIM-II).....	១៤៣
៥-កិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពស្តីពីកម្ពុជានៅទីក្រុងប៉ារីស.....	១៤៤

៥.១-សន្និសីទអន្តរជាតិស្តីពីបញ្ហាកម្ពុជា នៅទីក្រុងប៉ារីស.....	១៤៤
៥.២-កិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការនៅហ្សាការតាលើកទី១ ស្តីពីកម្ពុជា(IMC)របស់(JIM-III).....	១៤៦
៥.៣-កិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីកម្ពុជា នៅទីក្រុងតូក្យូ ប្រទេសជប៉ុន.....	១៤៧
៥.៤-កិច្ចប្រជុំក្រៅផ្លូវការស្តីពីបញ្ហាកម្ពុជាលើកទី២ នៅហ្សឺម៉ា.....	១៤៩
៦-ការស្តារ និងកសាងប្រទេសកម្ពុជាឡើងវិញ.....	១៥៣
៦.១-សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីការស្តារ និងកសាងប្រទេសកម្ពុជាឡើងវិញ.....	១៥៤
៦.២-តួនាទីអន្តរជាតិ និងនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក ឆ្នាំ១៩៩១-១៩៩៣.....	១៥៦
៦.២.១-តួនាទីអន្តរជាតិ.....	១៥៦
៦.២.២-តួនាទីសហរដ្ឋអាមេរិក.....	១៥៧

ជំពូកទី៣

គោលនយោបាយអាមេរិក និងកម្ពុជាក្រោយសង្គ្រាមក្រុងភ្នំពេញ

១-ភាពប្រសើរឡើងនៃនយោបាយការទូត.....	១៦៣
២-នយោបាយការទូតក្រោយ ឆ្នាំ១៩៩៣.....	១៦៧
២.១-សន្តិភាព និងបញ្ហាខ្មែរក្រហមក្រោយការបោះឆ្នោត ឆ្នាំ១៩៩៣.....	១៦៨
២.១.១-សហរដ្ឋអាមេរិក និងបញ្ហាឧទ្ទាមខ្មែរក្រហម.....	១៦៨
២.១.២-សហរដ្ឋអាមេរិក និងការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម.....	១៧៤
៣-ការជំរុញលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសិទ្ធិមនុស្ស.....	១៧៦
៣.១-សហរដ្ឋអាមេរិក និងស្ថានភាពប្រជាធិបតេយ្យ និងសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា.....	១៧៦
៣.២-ជំនួយសហរដ្ឋអាមេរិកដើម្បីលើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ.....	១៨៨
៣.២.១-ជំនួយថវិកាសម្រាប់ការបោះឆ្នោត.....	១៨៨
៣.២.២-ជំនួយថវិកាសម្រាប់សិទ្ធិមនុស្ស.....	១៨៩
៤-ជំនួយសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់សន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាព.....	១៩០
៤.១-ការជួញដូរគ្រឿងញៀន.....	១៩០
៤.២-ការជួញដូរមនុស្ស.....	១៩២
៤.៣-ទំនាក់ទំនងនយោបាយ និងការប្រឆាំងភេរវកម្ម.....	១៩៣
៤.៣.១-កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសម្រាប់ការប្រឆាំងភេរវកម្ម.....	១៩៣
៤.៣.២-ការជួញដូរអាវុធ.....	១៩៥
៤.៣.៣-កិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្នែកនយោបាយ.....	១៩៦
៥-ជំនួយសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ.....	១៩៧
៥.១-ជំនួយផ្នែកសុខាភិបាល.....	១៩៩
៥.២-ជំនួយផ្នែកអប់រំការអប់រំ និងវប្បធម៌.....	២០១
៥.២.១-ការអប់រំថ្នាក់មូលដ្ឋាន.....	២០១
៥.២.២-ការអប់រំសម្រាប់និស្សិតថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា.....	២០២

៥.២.៣-ជំនួយសម្រាប់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា.....	២០៣
៥.២.៤-ការអភិរក្សវប្បធម៌បូរាណ.....	២០៤
៥.៣-ជំនួយសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់កិច្ចការប្រឆាំងបញ្ហាអំពើពុករលួយនៅកម្ពុជា.....	២០៥
៥.៤-កម្មវិធីមនុស្សធម៌ គោលដៅទៅលើប្រជាពលរដ្ឋពិការកម្ពុជា.....	២០៥
៥.៥-កម្មវិធីមនុស្សធម៌ ផ្តោតទៅលើគ្រោះធម្មជាតិ.....	២០៦
៦-ជំនួយ និងទំនាក់ទំនងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច.....	២០៧
៦.១-ទំនាក់ទំនងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច.....	២០៧
៦.២-ជំនួយសម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច.....	២០៩
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	២១២
គន្ថនិទ្ទេស.....	២១៥